

Informatienota raad

Zaaknummer	Z-22-431252
Documentnummer	DOC-23-665757
Van	College
Datum	4 april 2023
Onderwerp	Bespreking Richtinggevende kaders Meerjarenbeleidsplan en inkoop Wmo en Jeugd

Ter informatie

Kennis nemen van:

De opbrengsten van de commissievergadering van 2 februari 2023 j.l. over de *Bespreknotitie Richtinggevende kaders Meerjarenbeleidsplan en inkoop Wmo en Jeugd*.

Aanleiding

Via een informatiebijeenkomst op 23 januari is de raad geïnformeerd over wat er op dit moment speelt in het sociaal domein, de lokale verbetertrajecten, de regionale en landelijke ontwikkelingen en de evaluaties/ analyses die hebben plaatsgevonden.

In de raadscommissie van 2 februari is de raad gevraagd op basis van deze informatie de richtinggevende kaders zoals gepresenteerd in de *Bespreknotitie Richtinggevende kaders Meerjarenbeleidsplan en inkoop Wmo en Jeugd* te toetsen. De volgende vragen stonden hierbij centraal:

1. Heeft u wensen en bedenkingen in relatie tot de voorgestelde richtinggevende kaders voor het meerjarenbeleidsplan?
2. Heeft u wensen en bedenkingen in relatie tot de voorgestelde richtinggevende kaders voor de uitwerking van de beleidsuitgangspunten voor de inkoop Wmo en Jeugdhulp?

Voorliggende informatienota zet de belangrijkste opbrengsten van de commissievergadering op 2 februari over de *Bespreknotitie Richtinggevende kaders Meerjarenbeleidsplan Sociaal domein en Inkoop Wmo en Jeugdhulp* uiteen.

Kernboodschap

1. Meerjarenbeleidsplan Sociaal domein

1.1 Missie, visie, doelstellingen Sociaal domein gemeente Medemblik

In de bespreknotitie is de volgende visie op het sociaal domein gepresenteerd:

Inwoners doen naar vermogen mee, de gemeente stimuleert samenredzaamheid en ondersteunt waar nodig

Daarnaast is een missie gedefinieerd. De missie beschrijft het 'waarom' van het sociaal domein: waarom doen we wat we doen? De voorgestelde missie luidt:

1. Kansrijk opgroeien: Alle kinderen en jongeren hebben gelijke kansen om veilig, gelukkig en gezond op te groeien.
2. Gezond leven: Gelijke kansen voor iedereen
3. Vitaal ouder worden: Onze inwoners kunnen gezond en vitale ouder worden en hun eigen leven leiden

4. Mentale gezondheid: In onze gemeente heeft iedereen de kans mentaal zo gezond mogelijk op te groeien, te wonen en te werken.

Om bovenstaande te bereiken, wordt richting 3 strategische doelstellingen gewerkt:

1. We zetten in op preventie, vroegsignalering en de eigen verantwoordelijkheid en mogelijkheden van mensen en hun netwerk
2. We bieden doelmatige, effectieve en toegankelijke ondersteuning waar nodig
3. We versterken de kwaliteit van en grip op het sociaal domein

In het meerjarenbeleidsplan moeten de doelen concreter worden uitgewerkt. De commissie geeft de volgende aandachtspunten mee ten behoeve van de uitwerking van de missie, visie en strategische doelstellingen:

- Gemeente Medemblik moet ondersteunen met een combinatie van barmhartigheid en duidelijkheid.
- De rol van de gemeente is die van spin in het web, de houder van regie en van het overzicht op het zorglandschap/voorliggend veld. Inwoners mogen niet van het kastje naar de muur worden gestuurd.
- Grip betekent niet de hand op de knip houden, maar effectief inzetten op kwalitatieve, passende zorg.
- We moeten kritisch zijn op de financiën, maar de menselijke maat niet vergeten. We moeten blijven luisteren naar wat de inwoners nodig hebben. Kosten mogen, als (hoog)specialistische zorg nodig is, niet leidend zijn.

1.2 Beweging naar preventie en samenredzaamheid

Een verschuiving in de piramide is wenselijk: van specialistische individuele ondersteuning naar lichte ondersteuning en ondersteuning vanuit het voorliggend veld. Ten behoeve van deze verschuiving geeft de commissie de volgende aandachtspunten mee:

- Collectieve voorzieningen hebben de voorkeur boven individuele voorzieningen.
- Dat betekent dat er ook geld beschikbaar moet zijn om te investeren in het voorliggend veld en collectieve voorzieningen. Besparingen die eventueel bereikt worden door minder inzet van individuele ondersteuning dienen terug te vloeien naar de facetten lager in de piramide (sociale basisinfrastructuur, het voorliggend veld, preventieve activiteiten en lichte ondersteuning).
- De gemeente moet haar samenwerking met organisaties in het veld verbeteren en kijken waar leemtes in het voorliggend veld zijn.
- Organisaties in het voorliggende en preventieve veld moeten zichtbaar en vindbaar zijn om het potentieel er uit te halen.
- De gemeente moet meer outreachend werken, zodat problematiek vroegtijdig kan worden gesignaleerd.
- Er moet een goede aansluiting bij sportvoorzieningen zijn;
- Er moet worden onderzocht in hoeverre de dienstverlening van zorgboerderijen kan worden aangevuld/vervangen door algemene voorzieningen.
- Er moet effectiever gebruik worden gemaakt van schoolmaatschappelijk werk, bijvoorbeeld door schoolmaatschappelijk werk de vrijheid te geven zelf te indiceren.
- De gemeente doet een beroep op de draagkracht van het netwerk. Als deze er niet is of overbelast is, moet gekeken worden naar andere manieren om het netwerk te versterken.

1.3 Overige aandachtspunten meerjarenbeleidsplan

Naast bovenstaande aandachtspunten voor preventie, vraagt de commissie in het meerjarenbeleidsplan sociaal domein aandacht voor:

- Pleegouders:
 - Helderheid wat zij nodig hebben, zowel middels financiële ondersteuning als anderszins, door met ze in gesprek te gaan;
 - rechtsgelijkheid tussen voogden en pleegouders;
- Mantelzorgers;
- Aangepaste woningen voor zowel ouderen als jongeren (preventief bouwen);
- Schuldhulpverlening;

- Laaggeletterdheid;
- Verbinding met de participatiewet en de aanpak zorgcliënten;

1.4 Randvoorwaarden voor de ambtelijke organisatie

De volgende randvoorwaarden voor een succesvolle uitvoering van het sociaal domein zijn genoemd:

- Binnen de ambtelijke organisatie moet meer aandacht komen voor een gezond werknemersbestand, bijvoorbeeld door snelle vervanging van langdurig zieken. Dit kan wachtlijsten en een verval in zwaardere zorg voorkomen.
- Het uitgangspunt van één gezin, één plan, één regisseur is van groot belang en vergt extra investering in het werven en behouden van Wmo consulenten en Jeugdhulpverleners.

2. Inkoop Wmo en Jeugdhulp

2.1 Inrichting inkoop

De rapportage *Evaluatie RGW in de regio Westfriesland* van AEF concludeert dat de Wmo en Jeugdhulp regionaal beter kan worden ingericht en doet daartoe aanbevelingen. De commissie geeft daarbij de volgende aandachtspunten mee:

- Administratieve lasten dienen te worden verlaagd, zodat er meer aandacht voor de zorg kan komen.
- Het hoofd- en onderaannemerschap werkt onvoldoende. Er zijn signalen dat er spanningen zijn tussen hoofd- en onderaannemers en dat betalingen tussen hoofd- en onderaannemers niet goed gaan. Ook kan hoofd- en onderaannemerschap er voor zorgen dat communicatie over te veel schijven gaat.
- Casusevaluatie is belangrijk om effectieve hulpverlening te realiseren. De nadruk in de evaluatie moet liggen op de ervaring van de inwoner, niet zozeer op het leveren van een 'prestatie'. Wel moet worden voorkomen dat evaluaties leiden tot onnodige administratieve lasten (bijvoorbeeld als hoog frequent wordt geëvalueerd bij een langdurig/stabiel ziektebeeld).
- Resultaatgestuurd werken kan leiden tot risicomijdend gedrag bij aanbieders en het halen van krenten uit de pap. Deze prikkel moet zoveel mogelijk worden tegengegaan.
- De mogelijkheid tot tijdig op- en afschalen is wenselijk.
- Jongeren in de jeugdzorg(plus) die 18 jaar worden moeten beter ondersteund worden bij de overgang naar Wmo/Wlz.
- Er moet een zorgvuldige analyse plaatsvinden alvorens over te gaan op indicaties.

2.2 Zorglandschap

De commissie wenst een overzichtelijk en passend zorglandschap:

- Het aantal aanbieders dient beperkt te worden.
- Bij het inrichten van de inkoop dient een balans te worden gevonden tussen een behapbaar aantal aanbieders en de borging van een dekkend zorglandschap.
- Preventieve activiteiten moeten zo dichtbij mogelijk worden georganiseerd.

Daarbij moet kwaliteit en rechtmatigheid worden geborgd:

- De kwaliteitseisen voor aanbieders moeten worden aangescherpt.
- Zorgcowboys en zorgfraude moeten worden tegengegaan.
- Met het delen van gegevens met partners moet voorzichtig worden omgesprongen.

2.3 Regionale samenwerking

- De regionale samenwerking dient verbeterd te worden, zodat het effectiever wordt.
- Wat lokaal kan, organiseren we lokaal. Waar dat effectiever/ efficiënter is, is (boven)regionale samenwerking wenselijk.
- Hoe specialistischer en complexer de zorg, hoe belangrijker samenwerking is. Daarbij zijn heldere afspraken nodig.

2.4 Leren en innoveren

Om goed in te kunnen springen op de hulpvraag van inwoners en de inrichting van de Wmo en Jeugdhulp te optimaliseren, moet gedurende de contractperiode ruimte worden gecreëerd om te leren en te experimenteren en zo nodig bij te stellen.

2.5 Participatie inkooptraject

De commissie geeft aan ten minste de volgende partijen te willen betrekken in het vervolgtraject:

- De Westfriese knoop (samenwerking met het onderwijs en schoolmaatschappelijk werk)
- Ervaringsdeskundigen en/of de adviesraad Sociaal domein
- Professionals op de werkvloer

- De raden van de Westfrieze gemeenten (via een gezamenlijke raadsledenbijeenkomst)

Consequenties

n.v.t.

Communicatie

Op 7 juni vindt een regionale raadsledenbijeenkomst plaats waarin raden worden geïnformeerd over de manier waarop hun inbreng in de inkoopdocumenten wordt verwerkt. Voor de adviesraden in Westfriesland wordt een aparte bijeenkomst over de inkoop georganiseerd.

Vervolg

De inbreng van de raad en het college over de kaders voor het beleid sociaal domein wordt verwerkt in het nieuwe meerjarenbeleidsplan 2023-2027 en in Q3 aan de raad voorgelegd ter besluitvorming. De input over de kaders voor de nieuwe inkoop Wmo en Jeugdhulp wordt, samen met de input van de andere Westfrieze raden, meegenomen bij de nadere uitwerking van de inkoopdocumenten. De inkoopdocumenten worden ter besluitvorming aan het college voorgelegd, conform de planning in de raadsinformatienota Voorbereidingen inkoop Jeugdhulp en Wmo - 2024 en verder van d.d. 15 december j.l..

Bijlagen

n.v.t.